

24.2.2026

Ennallistamissuunnitelman valmistelun lainsäädäntöryhmän

11. kokous

Aika: Tiistai 24.02.2025 klo 09:00-11:00

Paikka: Aleksanterinkatu 4-10 A321 sekä Teams

Paikalla: Johanna Korpi (puheenjohtaja), Erja Werdi, Leila Suvantola, Iris Mäntylä (sihteeri), Petri Ahlroth (ympäristöministeriö), Noora Herranen, Joel Rouvavuori (maa- ja metsätalousministeriö), Teo Kangaspunta (työ- ja elinkeinoministeriö), Mari Pihalehto (oikeusministeriö), Niina Huotari (valtiovarainministeriö), Karin Cederlöf, (maa- ja metsätalousministeriö)

Poissa:

1. Asialistan ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:00. Edellisen kokouksen 05.02.2026 pöytäkirja hyväksyttiin.

2. Toimenpiteiden esittely teemaryhmästä 4

Joel Rouvavuori esitteli teemaryhmän 4 tunnistamia alustavia toimenpiteitä, joilla toteutettaisiin ennallistamisasetuksen 11 artiklan mukaisia ennallistamistavoitteita maatalousekosysteemeille. Todettiin, että teemaryhmä 4 on edennyt pitkälle valittujen toimenpiteiden kuvaamisessa.

Nostettiin esiin, että merkittävä osa teemaryhmän tunnistamista toimenpiteistä kuuluu yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmän (CAP) piiriin. Todettiin, että CAP:iin liittyvä työ etenee omalla aikataulullaan ja erillään ennallistamissuunnitelman valmistelusta.

Teemaryhmä 4 esitteli lainsäädäntöryhmälle tunnistamansa tarpeen lainsäädännölle tienpiennarten niiton ajankohtiin liittyen. Todettiin, että tienvarsien niiton ajankohdan rajoittaminen olisi asetuksen 10 artiklan pölyttäjäkantojen vahvistamisen kannalta merkittävin ja vaikuttavin toimenpide. Toimenpide koskisi arviolta noin 150 000 hehtaaria tienpientaria. Lisäksi todettiin, että niiton ajankohdan ohjaamista pölyttäjille toivottavampaan suuntaan on yritetty edistää jo pitkään muilla kuin lainsäädännöllisillä keinoilla, mutta ilman merkittävää tulosta. Teemaryhmän mukaan ennallistamissuunnitelmaan kirjattavassa ehdotuksessa kuitenkin säilytettäisiin mahdollisuus myös muille kuin lainsäädännöllisille ratkaisuille.

Keskustelu

Keskusteltiin turvetuotantoalueiden jälkihoitovelvoitteista sekä siitä, miten tuotannosta lähivuosina poistuvia alueita voitaisiin ohjata metsittämisen sijasta vettämiseen. Lisäksi käsiteltiin valtion tulosohjauksen ja omistajaohjauksen roolia ennallistamisen sekä erityisesti turvemaiden vettämisen edistämisessä.

Keskustelua käytiin myös turvetuotantoalueista, joille suunnitellaan aurinkovoimatuotantoa. Todettiin, että olisi tarpeen arvioida, voitaisiinko valtion omistajaohjauksen keinoin edistää vettämisen huomioon ottamista näiden alueiden suunnittelussa.

Lisäksi keskustelussa tarkasteltiin mahdollisuutta ohjata tienpiennarten niittoajankohtaa hankintasopimusten avulla. Keskustelussa todettiin, että niittoajankohdan rajaamista on pyritty sisällyttämään hankintasopimuksiin jo pitkään, mutta tuloksetta. Tuotiin esille, että niittokäytäntöjen ohjauksella on liittymäkohtia vieraslajikysymyksiin, minkä vuoksi niittoajankohtiin liittyvät velvoitteet voisivat olla osittain sijoitettavissa myös vieraslajilainsäädäntöön.

Todettiin, että teemaryhmällä 4 ei ole tällä hetkellä tarvetta lainsäädäntöryhmän juridiselle tuelle, sillä toimenpiteisiin ei vielä liitetä yksityiskohtaisempia kirjauksia lainsäädäntöön liittyen. Ennallistamissuunnitelman lausuntokierroksen sekä komission kommenttien jälkeen juridinen tuki saattaa kuitenkin olla tarpeen.

3. Toimenpiteiden esittely teemaryhmästä 3

Antti Irjala esitteli teemaryhmässä 3 tunnistettuja toimenpiteitä, joilla toteutettaisiin ennallistamisasetuksen 8 artiklan mukaisia ennallistamistavoitteita kaupunkiekosysteemeille. Todettiin, että teemaryhmä 3 ei ole tällä hetkellä esittämässä lainsäädännöllisiä toimenpiteitä. Kaupunkiekosysteemejä koskeva viherryttäminen ja muut toimenpiteet kuuluvat kuntien toimivaltaan. Teemaryhmän esittämien toimenpiteiden toteuttaminen on kuntien vastuulla.

Keskustelu:

Keskusteltiin kaupunkiekosysteemien rajauksesta sekä kaupunkien viherryttämistoimien oheishyödyistä kunnille. Tällaisia hyötyjä ovat esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät hyödyt.

4. Raakaluonnoksia ja ajatuksia heikentämättömyysvelvoitteen lainsäädännöllisestä toimeenpanosta

Leila Suvantola esitteli ympäristöministeriön alustavia näkemyksiä siitä, millä tavoin heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpanoa voitaisiin lainsäädännöllisesti lähestyä. Esityksessä tarkasteltiin erityisesti hyvän tilan turvaamisvelvoitetta, mutta sen lisäksi ennallistettujen alueiden jatkuvan paranemisen velvoitetta sekä joustavan soveltamisen toteuttamista. Luontotyyppien hyvän tilan turvaamisvelvoitteen osalta mahdollinen soveltamisalaa voisi jäsentää seuraavasti:

- pienialaiset terrestriset luontotyytit,
- laaja-alaiset terrestriset luontotyytit,
- talousmetsien laaja-alaiset metsäluontotyytit, sekä
- pienialaiset ja laaja-alaiset vesiluontotyytit.

Jaottelu perustuu siihen, missä voimassa olevissa tai mahdollisissa tulevaisa säädöksissä kunkin ryhmän luontotyyteistä jo nykyisin säädetään tai olisi tarkoituksenmukaisinta säätää heikentämisen estämiseen liittyen. Pienialaisten luontotyyppien osalta heikentämättömyysvelvoitetta voitaisiin toteuttaa luontotyyppisuojelelun keinoin, kuten nykyisinkin. Laaja-alaisten luontotyyppien osalta tavoitteena ei olisi luontotyyppisuojelel, vaan heikentämisen estämisen kytkeminen muihin instrumentteihin, esimerkiksi lupamenettelyihin, jolloin heikentämistä arvioitaisiin tapauskohtaisesti.

Keskustelu:

Keskusteltiin heikentämättömyysvelvoitteen joustavasta soveltamisesta sekä luonnonsuojelelain vapaaehtoista ekologista kompensatiota koskevien säännösten soveltuvuudesta joustavuuden toteuttamiseen. Lisäksi tarkasteltiin ekologisen kompensaaion roolia vesilain poikkeusluvan myöntämisen edellytyksenä.

Keskustelussa todettiin, että luonnonsuojelelain uudistuksen yhteydessä eduskunta kiinnitti lausunnossaan huomiota siihen, ettei vesilaissa ole korvausvelvollisuuksia. Tämän katsottiin olevan

sääntelyn hyväksyttävyyden kannalta merkittävä kysymys, jonka voidaan arvioida nousevan jatkossakin tarkasteltavaksi. Todettiin myös, että ekologisen kompensaation mahdollistaminen vesilaissa ja metsälaissa olisi uusi avaus. Lisäksi todettiin, että ekologisen kompensaation lakiteknistä toteutusta helpottaisi mahdollisuus viitata luonnonsuojelulain vastaaviin säännöksiin.

Lopuksi todettiin, että ympäristöministeriön esittämät alustavat lähtökohdat heikentämättömyysveloitteen mahdolliselle toteuttamiselle vastaavat lainsäädäntöryhmän aiempia keskusteluja. Sovittiin, että keskustelua voidaan jatkaa tulevissa kokouksissa esitetyn mallin pohjalta.

5. Lakihankkeen sidosryhmäyhteistyö ja kuulemisten järjestäminen

Iris Mäntylä esitteli suunnitelman sidosryhmien osallistamisesta. Suunnitteilla on kolme sidosryhmille suunnattua tilaisuutta, joista ensimmäinen pidettäisiin aikataulujen salliessa yhdessä teemaryhmän 1 kanssa ennen ennallistamissuunnitelman lausunnoille lähettämistä. Muu sidosryhmäosallistaminen ajoittuisi kesälle ja syksylle 2026.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja Johanna Korpi ilmoitti, että jää pois tehtävästään lainsäädäntöryhmän puheenjohtajana. Johanna Korven tilalle puheenjohtajaksi tulee ympäristöministeriön vesi- ja luontoympäristöosaston ylijohtaja Tarja Haaranen. Hän aloittaa puheenjohtajana lainsäädäntöryhmän seuraavassa kokouksessa 12.03.2026.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään torstaina 12.03.2026 klo 12:00-13:30.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:00.